Tudatos, tervszerű a munkaszervezés Jókai bányán

A termelékenység emelése mádik ötéves tervünk egyik fons feladata. Mint ismeretes, nem sósorban létszámemeléssel, hadem a termelékenység növelésél kell többet termelnünk. Hogy het ezt megvalósítani? Ehhez dtak jó segítséget, sok hasznos tletet a Szakszervezetek Veszpém megyei Tanácsának kezdeménnyézésére a múlt év tavaszán s őszén megrendezett munkaszervezési hónapok.

E helyes kezdeményezés nyomán márciusban ismét munkaszervezési hónapot tartanak üzemeinkben.

De vajon lehet-e, szabad-e egyegy hónapra korlátozni a munkaszervezés feladatát?

A válasz magától értetődő: Nem, Nem lehet, mert egyrészt a tervteljesítéssel együttjáró feladatok megoldása a napról-napra jelentkező újabb gondok követeli, hogy rendszeresen foglalkozzanak üzemeinkben a munkaszervezéssel, másrészt a feladatok olyan természetűek, hogy azok többségét nem lehet máról holnapra megvalósítani.

Röviden talán így lehetne vázolni és összegezni a munkaszervezés helyzetét, az azzal való törődést a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt Jókai bányájában.

Állandó „téma" lett Jókai bányán, hogyan lehet csökkenteni a veszteségidőket, megszervezni a termelést, a munkafolyamatokat úgy, hogy az egy dolgozóra eső termelés kedvezőbben alakuljon.

Az élet, a magasabb követelmények, a nehézségek (például a 2 méteres széntelep helyett 1,30 méteres széntelep leművelése frontfejtéssel) megoldása is sürgeti a jobb, korszerűbb munkaszervezést.

Kik foglalkoznak e fontos feladattal az üzemnél? Az üzemvezető, a főmérnök, a bányamester, az üzemmérnök, de megértették a dolgozókkal is, hogy a munkaszervezésnek egyik oldala a munkaidő jobb kihasználása. Körletenként a körletvezetők tartottak termelési értekezleteket, amelyeken elemezték a munkaidő kihasználást. Azelőtt „természetes" volt, hogy a dolgozók a fürdőben munkaruhába öltözve beszélgettek, tréfálkoztak, s a leszállást a bányába csak késve kezdték meg.

A vezetőség elrendelte, hogy a felolvasást a műszakváltás előtt negyed órával meg kell kezdeni — és az 5 percnél tovább nem tarthat.

A felolvasáson csak a csapatvezetőknek kell részt venniük. A leszállást az akna szűk teljesítőképessége mellett is folyamatossá tudják tenni, s a műszakkezdés után 15 perccel befejezik azt. Az eredmény nem maradt el. A munkanap-felvételek bizonyítják, hogy a frontokon és 5—6 elővájási csapatnál ilyen értelemben jó a munkaidő kihasználás, de a 480 percből legalább 400—420 percet a többi dolgozó is a munkahelyen tölt.

Hiba lenne a veszteségidők okát csupán a késői munkakezdésben, a korábbi munkahely elhagyásban keresni. A munkanap-fényképezések megmutatták, a csapatok rossz anyagellátása, a munkahelyi szállítógépek elromlása, az új munkahelyek szállítóberendezéseinek késedelmes üzembehelyezése elég sok kiesést okoz a munkaidőből.

Az elemzés, a veszteségidők tanulmányozása megszabta azokat a legfontosabb tennivalókat, amelyekkel feltétlenül foglalkozniuk kell, s állandóan napirenden tartani, azokra megoldást keresni — a munkaszervezési hónap eltelte után is, mert az üzem és dolgozóinak érdeke ezt követeli.

Hogyan lehet zavartalanul biztosítani az anyagellátást? A bányáknál általában ez nehéz feladat. Megoldására

elrendelték, hogy a körletvezetők az anyag megnevezése és a fa méretének a csapatszám feltüntetése mellett kötelesek az anyagigénylést átadni a bányamesternek.

A központi körlet a csapatszám megjelölésével küldi az anyagot a munkahelyekre.

Sokat vesznek el a termelésre fordítható időből a gépállások, az üzemzavarok. Az okokat keresve kitűnt, hogy a 30—60 perces gépállásokat az idézi elő, hogy nem elég lelkiismeretesen történik a karbantartás, a javítás. De vajon jut-e erre elegendő idejük a föld alatt dolgozó iparosoknak? Elegen vannak-e e feladatok elvégzéséhez?

Felülvizsgálták az iparos-létszám elosztását. Megállapították, hogy elegendő iparos van a bányába telepítve — csakhogy nem érzik saját gondjuknak a csapat gondját, nem érinti keresetüket, ha a bányászok nem tudnak dolgozni amiatt, hogy gyakran elromlanak a gépek. Máról holnapra megváltoztatni az emberek gondolkodását, növelni öntudatukat nem lehet. Itt viszont gyors segítségre volt szükség. Érdekeltté kell tenni a csapat munkájában az iparosokat is! De hogyan!

A tömegtermelő munkahelyeket kiszolgáló lakatosokat és villanyszerelőket a csapatra telepítették — csapat-bért kapnak, de ezért kötelesek jól karbantartani a munkahelyeken levő szállítóberendezéseket,

s ha ezen felül van szabadidejük, azt a frontmester utasítása szerinti munkával tölteni.

Több munkával jár ez igaz, és február 1-én, amikor életbeléptették ezt a rendelkezést, néhány iparosnak annyira nem tetszett, hogy áthelyezését kérte más munkaterületre. Most március 15-én majd, ha kézhezkapják a fizetési borítékban a néhányszáz forinttal növekedett keresetüket, feltétlenül belátják, megéri a fáradságot. Ezzel az eljárással nemcsak az iparosokat tették anyagilag is érdekeltebbé —, hanem a bányászokat is, mert sokkal kevesebb idő esik ki a termelésből a gépek üzemzavara miatt, nagyobb keresetet érhet el a csapat.

Felülvizsgálták a frontfejtések technológiáját. Kiderült, hogy lehetőség van — különösen a III-as telepekben — a fúrólyukak hosszának növelésére, valamint arra, hogy 25 helyett 50 lövést lőjenek el egyszerre. Ezzel csökkent a füstrevárás ideje, s egyszerre nagyobb tömegű szenet tudnak jövesztení.

Ott, ahol PZP kaparót alkalmaznak a frontokon, megoldották az önrakodást. A szén jelentős hányadát rárobbantják a kaparóra. Természetesen ez a fronti teljesítmény növelését eredményezte.

Az elővájási munkahelyeken a villamos robbantás bevezetésével igyekeznek a veszteségidőt — füstrevárást — csökkenteni. Ma már gyújtózsinóros robbantást csak esetenként, a bányamester külön engedélyével lehet alkalmazni.

Fontos tényező a bányászatban az improduktív műszakok aránya. Csökkentését koncentrált fejtések kialakításával, komplex gépesítéssel igyekeznek biztosítani. Az októberi munkaszervezési hónapban megvizsgálták az üzem helyzetét. Megállapították, hogy lehetőség van a koncentrált fejtések kialakítására. Az északi mezőben ezt a rendszert már megvalósították, de a déli mezőben ehhez jóféhány hónap kell.

A második félévre már elkészülnek a hosszabb időt igénylő előkészületek ebben a bányaészben is és a frontok termelvénye közös szállítószalagról kerül csillébe.

Megszűnik ezzel a frontonkénti üresczillére várás —, amely elég sok időt vesz el a műszakonkénti munkaidőből.

A csapatok lőszerellátása a régi központi raktárból sok időbe telik (átlagosan 39 percet jelent egy főnek a frontokon). Csökkentésére új — a csapatokhoz közelebb levő — lőszerkamrát készítettek, — amelynek üzembehelyezésére most várják a Bányaműszaki Felügyelőség engedélyét.

Ilyen és ehhez hasonló intézkedéseket tettek és tesznek Jókai bányán a szervezettebb munka biztosítására.

Március munkaszervezési hónap: — Jókai bányán kicsit számadás is önmagukkal szemben. Számvetést készítenek, mit változtatak valóra a sok hasznos javaslatból, határozatból, s mit kell még tenni, hogy tovább haladjanak a jó úton.

(M. T.-né)

Minden percben „eltűnik" két karóra

— VEKOR tanfolyam a NEVIKI-ben —

Magyarországon percenként két karóra értékű fémet tesz használhatatlanná a rozsda, a korrózió. Évente 8 dunai híd fémanyaga semmisül így meg, aminek közvetlen értéke körülbelül 800 millió forint. A korrózió a legnagyobb károkat természetesen a vegyiparban okozza, ahol lúgokkal, savakkal, fémekre károsan ható anyagokkal dolgoznak. Óriási értékek mennek tehát veszendőbe, és ez meg is határozza a korrózió elleni védekezés fontosságát. Ezért volt nagyjelentőségű az az értekezlet, amit a VEKOR — a vegyipari korróziós szervezet — rendezett kedden és szerdán a Nehézvegyipari Kutató Intézetben. *A VEKOR a Nehézipari Minisztérium utasítására jött létre, csehszlovák tapasztalatok felhasználásával.* Jó gazdájának bizonyult e nagyfontosságú szervnek a NEVIKI korróziós osztálya. Szerkesztésében eddig három száma jelent meg a „Korróziós Figyelő"-nek, amiben a nehézvegyipari üzemek megbízottjait tájékoztatták a VEKOR feladatairól, felépítéséről és a magyar nyelven megjelent szakkönyvekről. Ezen a két napon találkoztak először az üzemek megbízottai, hogy általános tájékoztatást kapjanak e szakterületről.

A tanácskozást Korányi György, az intézet igazgatója nyitotta meg.

— Tanfolyamunk elsődleges célja szubjektív — mondotta —, *az a célunk, hogy Önök korróziós szakemberekké váljanak, tájékozottságot szerezzenek.* Tudjuk, hogy az első időszakban ennek még nem lesznek forintban lemérhető eredményei, de az később biztosan fog jelentkezni. A VEKOR fokozottan kívánja tájékoztatni tagjait műszakilag, — prospektusok, tájékoztatók útján. Bonyolult esetekben természetesen operatív segítséget is nyújt osztályunk a hozzá fordulóknak.

Korányi elvtárs szavai után Bácskai Gyula, a korróziós osztály vezetője a korrózió elleni védelem külföldi tapasztalatairól szólott.

Hangsúlyozta, hogy a nyugati — francia, belga — kapitalista érdekekkel megkötött korróziós centrumok munkájával szemben népgazdaságunk a legteljesebb együttműködést, egymás tapasztalatainak felhasználását teszi lehetővé és követeli meg.

P. Nagy Sándor, a VEKOR megbízott vezetője bejelentette, hogy *a szervezet vezetősége 30 ezer forint célprémium kiosztását javasolta az ez évben legjobban dolgozó üzemi megbízottak között.* Ezenkívül személyi kapcsolatokat is kívánnak kiépíteni a baráti országok, főleg Csehszlovákia megfelelő szerveivel, hogy a tapasztalatok cseréje még hatékonyabb legyen.

Ezután a 15 nehézvegyipari üzem mintegy 50 képviselője a *„Korrózió a vegyiparban"* című kisfilmet nézte meg, majd kezdetét vette az első előadás, amelyet *Kuhár Ferenc tartott: Korróziós károk a vegyiparban cimmel.* Két napon át több előadásban ismerkedhettek meg a résztvevők a korrózió elleni védekezés módszereivel, elméleti alapismereteivel, a korróziós osztály munkájával.

Nagy fontosságú ez a kétnapos tanácskozás az egész ipar szempontjából, mert, mint a vezetőket tájékoztatták lapunk munkatársát, *a VEKOR az alapja egy teljesen átfogó korrózió szervezet kialakításának.* (Lapunkban később a Tudomány és Technika oldalban visszatérünk az értekezleten elhangzott előadásokra.)

Előny — egy nap késés

A MÁFKI-ban egy nappal később tartották meg a nőnapi ünnepséget, mint a megye többi helyén. Az itt dolgozó nők azonban nem vették ezt a szívükre, még örültek is neki, hiszen a késés egy kedves figyelmesség „mellékzöngéje": ugyanis az ajándékba adott hóvirágcsokrot a kiszisták saját kezükkel szedték. Hogy ez nem volt egyszerű dolog, és egy nappal késleltette az ünnepséget? Bepótolták másnap. Bencze Péter mérnök vidám köszöntője után a férfi dolgozók egyenjogúságuk elismeréseként vendégül látták a nőket. Az ajándékot már előbb átadták; a hóvirág csokor mellett egy fakanalat is kaptak az intézet nődolgozói. A fakanálra lombikban puhuló férfiszivet festettek az ajándékozók, gyengéd célzásként.

(m. e.)

Elégedett ember

Szépen berendezett szobában beszélgetünk Öri Józseffel, a szó a régi időkre terelődik. Elmondja, hogyan is élt azelőtt a családjával. Látástól vakulásig dolgoztak a feleségével együtt, hogy négy gyermeküket felnevelhessék. Alig serdültek fel a gyermekek, azoknak is munkába kellett állniuk. Nem volt könnyű élete a ház népének úgy sem.

Aztán egyszer csak jött a fordulat, Józsi bátyánk is a közös gazdálkodás útjára lépett. Ez az út a jólét ösvénye lett az egész család számára.

Példát ad a jó munkára most is. A múlt évben 424 munkaegységet teljesített. Évi keresete 19 ezer forint volt. Négy sertést hizlalt, kettőt adott le az államnak, egyenként 180 kilóst, kettőt vágott le saját háztartása részére.

Öri József példáján is láthatják a kéttornyúlaki Új Barázda Termelőszövetkezet tagjai, hogy a közösben végzett szorgalmas munka felemeli az egyes családokat is, az egész falut is.

Vörös János tudósító

Új tavasz Csetényben

Most egy éve is Csetényben jártam. A mezőn akkor is dolgoztak már az emberek. Az asszonyok a málnást telepítették. Sokan voltak, pontosan már nem emlékszem, hogy hányat mondott az agronómus, arra viszont még jól emlékszem, hoggan zajlott le a munkába-hívás. Dolgoztak ugyan a csetényiek, de nem mindenki. Az agronómus, az elnök sokat szaladgált a tagok után.

— Pista bátyám, Józsi bácsi, jöjjenek dolgozni, nincs ember a vetőgépnél.

Bezzeg ma más a helyzet. Megyünk az utcán, sokszor köszönnek ránk az emberek.

— Egy pillanatra, agronómus elvtárs. — Mások meg csak így mondják:

— Te Józsi, mára már nem kell több ember?

— Így állunk most — ennyit mond az idei kezdésről Csepeli József, a termelőszövetkezet agronómusa. Itt nem kell sokat beszélni, a tények, a munkák menete bizonyítja, hogy Csetényben új tavasz kezdődött.

— Most arról beszélgetnek az emberek, mit lenne jó, és hol érdemes termelni — mondja az agronómus. — Arról szó sincs, hogy érdemes-e dolgozni a termelőszövetkezetben, vagy sem.

Ez a zárszámadáskor bebizonyosodott. A 31 forint 50 filléres munkaegység értékkel mindenki jól kijött. Hogy több is lehetett volna? Ezt is tudják, éppen azért kezdtek az idén előbb és szorgalmasabban dolgozni a termelőszövetkezeti tagok.

Öröm látni a mezőkön

a nagy forgalmat. A fogatok, a gépek mind egy táblán dolgoznak. Az asszonyok egy része a tavaly telepített málnásban serénykedik, de a nagyobbik része a burgonyaválogatásnál talált munkát. Nem számoltam meg, menynyien vannak, a brigádvezetők naplója szerint naponta 60—70-en válogatják a krumplit.

— Mi hozta ezt a változást? — erről érdeklődtem az agronómustól. Látszott rajta, hogy számított a kérdésre, mert nem sokat gondolkodott a válaszon.

— A zárszámadás sokat segített a munkaszervezésünkben — mondotta Csepeli elvtárs. — Elég jól zártunk és az emberek látták, hogy érdemes dolgozni. — Majd így folytatja: — A munkaszervezésben is van egy-két jó tapasztalatunk. A premizálást az idén még jobban kiterjesztjük. A brigádoknak megadjuk a tervet, és ha többet termelnek, mint amennyit a terv szerint kellene, a többlet termés 25 százalékát megkapják. Az állattenyésztőknél pénzbeli premizálást alkalmazunk.

— Eddig még nem volt arra példa, hogy nem jöttek dolgozni a tagok — szól közbe a könyvelő.

A munkakezdés

jól sikerült Csetényben. A tagok dolgoznak. Eddigi eredményük: elvetettek 60 hold tavaszi árpát, 20 hold mákot, megkapálták már egyszer a 16 holdas málnásukat.

Jobbára az ipari növények termelését szorgalmazzák, amelyek viszonyaik között megteremnek, és jól jövedelmeznek. Speciális növényeik még a burgonyán kívül a fehérhere, mák és bab.

A talajmunkákat csak a héten kezdhették meg, néhány helyen még várni is kell a munkákkal. De az időt így is jól kihasználják, ott dolgoznak, ahol lehet. Így a munkaerőt is csoportosítani tudják, nagyobb eredményeket érnek el, mintha a munkaerőt megosztanák.

Részt vesznek a nyolcvan mázsás húsmozgalomban is. 556 házott sertést és 140 szarvasmarhát terveznek szállítani ebben az évben. Mindegyik szám magasabb, mint a tavalyi. A hízott sertések száma például kétszázzal lesz több, mint az elmúlt évben.

Kora tavasz van

még, de Csetényben olyan a munka lendülete, mintha nyár lenne.

Józsa Mária